

FİTNEYLE İÇ İÇEYİZ-1

Nureddin Yıldız'ın "Dünya Nasıl Dönüyor?" (24.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Rabbimizin insanlar olarak bizi imtihan için yarattığını bir, iki; imtihan yerimiz olarak da dünyayı takdir buyurduğunu biliyoruz. Dünyada imtihan için varız. İnsan imtihan için yaratıldı. Bunu on yaşındaki bir çocuktan, yüz yaşındaki bir insana kadar bütün Müslümanlar bilir ve inanırlar. Dünyaya bir tiyatrodaki rol almak için gelmediğimizi, hayvanlar gibi yiyip içmek için gelmediğimizi bilmeyen, itiraf etmeyen yoktur. Bu büyük bir cahillik olur. Bunu hiçbir Müslüman üstüne almaz. Ancak Müslümanlar'ın yer yer dünya hayatının imtihanının nerelerde olduğunu algılama hatası ortaya çıkar.

Şimdi bir şey tespit edeyim, inşallah ifrat veya tefrit noktasına düşmüş olmam. Bizim gençlik yıllarımızda sîret-i nebi okumak, Peygamber aleyhisselam Efendimiz'in ve ashab-ı kiramın hayatını okumak, adeta -o zamanki ifadelerle- İslâmcı olmanın şartlarındandı. Hatta çok iyi hatırlıyorum; Kandehlevî'nin Hayatü's-Sahabe'si ekmek peynir gibi satılıyordu. Dört büyük cilt kitap olduğu hâlde o okuma dersleri yapıyordu. O dönemde ashab-ı kiramı konu alan filmler piyasaya çıkmıştı. Meşhur "Çağrı" filmi de bizim genç olduğumuz yıllarda Müslümanlar'ın temel sinema malzemelerinden birisi olmuştu. Eğriliikleri, doğrulukları, iyiydi-kötüydü açısından söyleyebilirim.

Benim şahsî kanaatime göre ashab-ı kiramın hayatı ve özellikle Bilal-i Habeşî ve Habbab bin Eret gibi işkence üzerinden adı meşhur olmuş sahabelerin hayatı, bu Çağrı filmi gibi sadece yirmi üç yıl süren Peygamber aleyhisselam Efendimiz'e ait ve onun vefatıyla da anında kesilip biten sîret-i nebi veya İslâm tarihi şüphesiz çok müspet bereketli işlere sebep olduğu gibi, bugün olumsuz diye yorumlanabilecek bir şeye de sebep oldu.

Ashab-ı kiram örnek nesildir. Bunda tereddüt yok. Müslümanlığın en iyileridirler, bunda da tereddüt yok, Peygamber şahadetiyle öyle zaten. Ama zannedildi ki Allah imtihan ederse Bilal gibi kırbaçlanarak sabredeceğın imtihanı yapar. Uhud gibi zannedildi hep imtihanlar. Hâlbuki aynı sahabelerin, o kırbaçlanan, sürgün edilen, hicrete esir edilen sahabelerin daha sonra Pers İmparatorluğu'nun sarayından gelen altınlar ve mücevherlerle o imtihandan daha hafif olmayan bir imtihana tâbi tutulduklarını, çoluk çocuklarıyla, aileleriyle, kocalarıyla, eşleriyle imtihana tâbi tutulduklarını ne yazık ki sîret-i nebiyi sadece Bilal'in Mekke'de kırbaçlanması, Übey ibni Halef'in müminlere zulmetmesinden ibaret zanneden bir anlayışa etki etti. Şüphesiz ondan kaynaklandı demiyorum. Büyük bir iddia olur bu.

Rabbimiz imtihan etmeyi murat ettiği için insanı yarattı. İmtihan yeri olarak da dünyayı seçti. Bunda tereddüt yok ama imtihan olarak sadece Bilal ve Habbab'ın yediği kırbaçları zannetmekte sıkıntı var! Bu nedenle Kudüs işgal altında olduğu hâlde, gençlerin iffet teminatları bulunmadığı hâlde, faizin ekmek peynir kadar mubah gibi hissedilmeye başlandığı bir zamanda "nasılsınız" denildiğinde "elhamdülillah, Allah bu günleri aratmasın" diyen Müslümanlar, hep işkence altında, imtihan altında Bilal'i gördükleri için böyle diyorlar. Sabah namazına kalkmayan çocuğu bulunan bir Müslüman, "elhamdülillah, Allah bu günleri aratmasın" derken neyi kastediyor? Tuğla sökülür gibi aileler sökülüyor, yuvalar yıkılıyor, karı kocalar ayrılıyorlar. İnsanlığın iffeti tehlike altında, aile diye bir müesseseden söz etmek neredeyse mümkün değil! "Elhamdülillah, huzurumuz var, her şey yerli yerinde" diye teselli bulabiliyoruz!

Düzeltememiz gereken eğriyi şöyle özetleyebiliriz:

Bir: Allah imtihan etmek için mi gönderdi? Evet. Ayetlerden biliyoruz, hadislerden biliyoruz.

İki: İmtihan için dünyayı mı seçti? Evet. Ben miyim imtihan muhatabı? Evet. Dünya mı imtihan olacağım yer? Evet. Ashab-ı kiram imtihan oldu da ben olmayacak mıyım? Olur mu öyle bir şey, nasıl aynı cennete gireceğim ashab-ı kiramla aynı imtihana tâbi olmazsam? Bu demek; onlar oldu ben de olacağım. Ben şu kadar, yarım asırdır dünyadayım, ne kırbaç yedim ne doğru dürüst kurşun, imtihan dışı mı tutuldum acaba? Olur mu öyle bir şey! Yanlış düzeltiyoruz. İmtihan Mekke sokaklarında Übey ibni Halef'in kırbaçları altında, "Allah birdir! Caymam bu sözden!" demekten ibaret değildir. İmtihan kırbaç değildir. İmtihan hicret değildir. İmtihan Uhud'da parçalanmış yürek sahibi Hamza olmak değildir. Onlar imtihanın örneklerindedir. İmtihan nedir? Hayatın kendisidir.

Sen elli sene nefes aldıysan bu dünyada, o nefesi nerde, nasıl aldıysan imtihanı o zaten. Hayat imtihanı. O imtihanı kazanabilenler Bilal'le beraber inşallah cennette olacaklar. Bilal, kırbaçlı bir imtihana tâbi tutuldu. Mus'ab, hicret imtihanına tâbi tutuldu. Ebu Bekir, iman etmeyen bir babayı, anneyi bırakıp Yesrib'e gitme imtihanına tâbi tutuldu. Biz ise camilerin köşesindeki bankalarla imtihan oluyoruz! Buluş çağına gelmeden babasından önce konuşmaya başlayan ve babasına, annesine söz bırakmayan çocuklarla imtihan oluyoruz biz. Biz helâl kazandığımız malımızla imtihan oluyoruz. Sahabe açlıkla imtihan olmuştu. Sahabenin aç kalması ne anlama geliyorsa benim tokluğum da o anlama geliyor. O "beni Allah niye aç bıraktı" diye asi olsaydı cehenneme girecekti; ben, doyuran Allah'a hamd etmeyi beceremezsem cehenneme girerim. Çünkü imtihan Mekke sokaklarında kırbaçlanmaktan ibaret değildir. Nefes almaya başladığından itibaren karşına ne çıkarsa onunla imtihan olmaktır imtihan.

Bu sebepledir ki -biraz sonra göreceğiz inşallah- Rabbimiz, "fitne" diye bir kelime kullanıyor. "Evladınız ve malınız sizin fitnenizdir, dikkat edin" diyor. Bilal radiyallahu anhin fitnesi kırbaçtı. Mus'ab'ın fitnesi zengin anne ve babasıydı. Hamza'nın fitnesi mızrak. Kulunu Allah muhakkak imtihan edecek. Bu imtihan sadece kırbaç, mızrak, açlık, hicretse; ben elli senedir imtihana tâbi tutulmadım. Acaba, imtihana bile gerek yoktu da onun için mi salındım? Çünkü

وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ

"Mücrimlere (kâfirlere) bir sorgu yok" buyuruyor Allah. Sorgu yok. Serbest onlar. Niye serbest? Ne soracaksın ki? "Niye sabah namazına kalkmadın?" mı diyecek? Niye faiz yedin, diye soru mu soracak Allah? Hayatı yok ki soru sorulsun. Mümin, sorguya tâbi tutulacak. Ben yarım asırdır kırbaç yemedim. Evet, onun yerine internet dalgaları yiyorum. Medya yiyorum onun yerine. Bilal'e "Allah yoktur, Muhammed peygamber değildir" de, diye kırbaç vuruluyordu. Beni haber bültenleriyle yok etmeye çalışıyor şeytan.

Eğer Müslüman olarak biz, Übey ibni Halef -Bilal'i kırbaçlayan adam- ve müminin akidesini sarsmaya çalışan spiker arasında bağlantı kuramıyorsak şu formülü anlayamadık: "Ben imtihan için yaratıldım. İmtihan yerim dünya. Sahabe imtihan olduysa ben de imtihan olacağım. Yarım asırdır niye imtihanım gelmedi? Dosyam mı kayboldu savcılıkta acaba?" Bir şey anlamamışım demek ki. Hâlâ "ben ne zaman imtihan olacağımı merak ediyorum" diyorsun, hâlbuki her gün haber bülteni izliyorsun, film izliyorsun. Camiye giderken bile Allah'ın haram ettiği şeyleri görmek zorunda kalıyorsun! Elli senedir alkollü mahallede yaşadığın hâlde bir kere "Allah bu alkolü haram etmiştir" diyemedin, hâlâ imtihan

arıyorsun. Rakı şişesi kafana vurulmuş, sen hâlâ “Bilal kırbaç yedi, biz rahatız. Bugünü Allah aratmasın” diyorsun. Şişeyle vuruyorlar sana her gün.

İmtihani anlamak zorundayız. Onun için bu dünyada ne olup bittiğini sadece Bilal radiyallahu anhin kırbaçıyla ölçmeye çalışan, bir şey anlamıyor bu hayattan. Filistin’deki darbeleri, işkenceleri filan yerdeki müminlerin kurşunlar altında, bomba parçaları altında ölüp gitmesini Allah’ın imtihanı zanneden -sadece imtihan odur zanneden- anlamıyor. Evinin içinde dinamitlerle, el bombalarıyla beraber yaşıyor, fark edemiyor bunu. İmtihanın anlaşılması lazım. Önce meselemiz bu. Ben imtihan için varım. Yerim de dünya ve ben dünyadayım. Ne zaman start verilecek? On beş yaşından gün aldığı dakikadan beri start verilmiş durumdadır. Sadece kâfirlerin saldırılarını imtihan zanneden yanılıyor. Kâfirlerin saldırısı A’dır, fakirlik B’dir. Aile içi sorunlar C’dir, evlat D’dir. E de var. Nedir E? Kendi dininden, beraber namaz kıldığın insanlardan, imanının içinin oyulma gayretleri. “İnanmayın Allah’a. İnanmayın Muhammed’e” sözlerinin işe yaramadığını iblis gördü.

Veda hutbesinde aleyhissalatü vesselam Efendimiz ne buyurmuştu: “Siz müşrik olursunuz diye bir korkum yok artık” demişti. Ama diğer fitnelere söz etmişti. Yer yer bir medresen kaynamış bir fitne, belki de bir caminin kürsüsünden kaynamış bir fitne, belki de bir ilim meclisinden kaynamış bir fitne, Rabbimin huzuruna çürümüş bir imanla gitme nedenim olacaksa; kırbaç yiyerek, işkence çekerek, imanın zirvesine çıkan bir Bilal’le aynı cennete nasıl girerim ben? Hiç kimse “Herkes Yesrib’e, çabuk!” diye bir mesaj beklemesin artık. Yesrib belki evimizdeki oturma odasından holün bir köşesine geçmek olacaktır. Kırbaç aramaya gerek yok; ceplerimizdeki telefonlar, cihazlar ne kırbaç; şimşek gibi patlıyor.

Biz şu dünyanın nasıl döndüğünü anlamaya çalışan insanlarız, müminiz. Bu dünya imtihan için dönüyor. Bu imtihanı da Rabbim bana ve bütün insanlara yapacak. Yoksa dünyaya göndermesinin gereği yoktu. Üstelik ben, kendi imtihanımı ve benim eksnimde başkalarının yaşayacağı imtihanı yaşıyorum. Yani ben hem kendi imtihanım için uğraşıyorum hem çocuklarımın, eşimin, talebelerimin, arkadaşlarımın da imtihan nedeniyim. Onlar da benim, ben de onlar için. Bu bakış Allah’tan korkan, takva ile yaşayan müminin bakışıdır. Aksi takdirde yaptığın ibadet bile fitne nedenin olur. İbadet bile kayma nedenin olabilir, riyası vesaire bir yığın şüpheyile.

Bu dünya imtihan yeriye, benim en yakın imtihanım benim eksnime en yakın olan ne ise odur. Ben en yoğun kimle uğraşıyorum? Parayla; paradır benim imtihanım. Bilal en yoğun Ebu Cehil’e, Übey ibni Halef’e rakip olduğu için yüz yıllık, beş yüz yıllık şirklerine, putlarına, imtihan onlardı. Bizden bir önceki kuşaklar, hilafeti kaldırıp onun yerine başka bir düzen kurmak isteyenlerin karşısına sarıklarıyla dikildiği için bir sarık uğruna ipe götürüldüler. “Şehit İskilipli” oldular -rahmetullahi aleyh.- Şimdi sarıkla İstanbul sokaklarında dolaşana bir şey denmediği gibi “dua eder misiniz hoca efendi...” diye kadınlar önünü bile kesiyordur onların. Bir cenazeden çıkmıştı Fatih’te, takkeyle duruyorduk. İki yarı açık-kapalı bayan önümüzü kesti. Hatmi bitirdiysen bana da dua etsene, dedi. İyi iyi dedik gönderdik. Tipin sarıklıysa, sakallıysa zaten herkes senden dua istiyor. Demek ki o dönemin imtihanı bugün imtihan değil. Bugün üstelik insanların duasını talep ettikleri biri de olabilirsin.

Tekkelerin kapatıldığı ve şeyhlerin kurşunlandığı bir zamanda tekkende müritlerinle ibadet eden adam olmak başka, çünkü o anda imtihan noktasındasın. Siyasetçilerin, şeyh efendilerin elini öpmeye geldiği zaman da tekkede şeyh olmak başka bir şey. Etrafındakilerin oyu için en üstten en aşağıya kadar siyasetçilerin pervane gibi senin etrafında döndüğü bir zamanda o zaman şeyh olmanın

ne değeri var ki? Herkes şeyh o zaman zaten. İmtihanı kavramak gerekiyor. Aksi takdirde kendi kendimize puan biçen gülünç bir sahnenin oyuncusu oluruz.

Ne dedik: “Benim imtihanım, benim eksenimdeki en değerli şeyler üzerindedir.” Para kazanıyorsam para üzerinden. Siyaset yapıyorsam siyaset üzerinden. Çocuklarım, canlarım, yavrularım diye evlatlarıma sarılıyorsam başka yerde düşman aramana gerek yok, imtihanın senin çocuklarının üzerinde, eşin üzerinde. Hayatı neyin üzerinde çeviriyorsan imtihan orda olacaktır. Hayattan ne anlıyorsan sen, imtihandan da onu anlamam lazım. Ashab-ı kiramda da bunu görebiliriz. Ashab-ı kiram hayattan Resûlullah’ın yanında durmayı -aleyhissalatu vesselam- anladılar. Ebu Cehil’in asırlardır sürdürdüğü şirk geleneğinin karşısında durmayı anladılar, karşılarında Ebu Cehil’i buldular. Ebu Cehiller gidince Pers İmparatorluğu’nun kasalarının sahibi oldular. İmtihan para üzerinden oldu. Osman -radiyallahuanh- o parayı sağa sola çarçur etmediği için şehit edildi. Ali onun için şehit edildi. Hâlâ ümmet o para yüzünden kıvranıp duruyor. Önce imtihanı anlamamız lazım.

Arkadaşlar,

Bu girişten sonra; Enfâl suresinin 28. ayetini beraber düşünelim:

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ
وَاعْلَمُوا

“Biliniz”

أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ

“mallarınız”

وَأَوْلَادُكُمْ

“ve çocuklarınız”

فِتْنَةٌ

“fitnedir.”

وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

“Büyük ödül Allah’ın yanındadır.”

Fitne, Türkçe bir kelimedir. Diyoruz ya “fitne çıkarma.” Karışıklık, karmaşıklık, kördüğüm, ucu başı birbirine karışmış şey demek. Ne diyoruz? Osman ibni Affan bir fitnenin içinde öldürüldü, diyoruz. Münafıklar Medine’de bir fitne çıkardılar diyoruz. Fitne karışıklık, karmaşıklık, kördüğümlük demektir; kötüdür demek değil, fitnedir demektir sadece. Zira “çocuğu olan cehenneme girer” demiyor Allah. Üç kız çocuğu doğurup onları yetiştirene cennet vaat ediyor Peygamber’in. Öyle olduğuna göre çocuğun olduğu için cehenneme gireceksin diye bir şey yok. Ama çocuk fitnedir. Yani kördüğümdür. Çocuk kördüğümdür. Mal, Ebu Bekir’i Ebu Bekir yaptı. Abdurrahman ibni Avf’ı cennette Allah’ın sevgili kullarından biri yaptı yaşarken henüz. Malını Allah’a verdiği için. “Mal

fitnedir” diyor Allah Teâlâ. Evet fitnedir. Mala biz Osman’ı kurban ettik. Ali, Allah’ın aslanı; mal sevdası uğruna öldürüldü esasen. Mal ve evlat fitnedir. Yani, imtihan konusudur.

Fitne ne demek? İmtihan konusu demek. Sisli hava demek. Fırtına demek. Bazı çatılar uçar, bir kısmına da bir şey olmaz demektir. Bu fitneyi becerebilenler için Allah’ın katında büyük bir ödül vardır. Evlat barajını geçebilenler, mal barajını geçebilenler, “büyük ödül onlar için Allah katındadır.”

Kardeşlerim, burada dedik ki:

Bir: Allah bizi imtihan için yarattı.

İki: Allah imtihan yeri olarak dünyayı seçti.

Üç: Ashab-ı kiram bir çeşit imtihan oldular. Zamanlarının gerektirdiği imtihandı o.

Dört: Bütün insanlar, müminler kıyamete kadar zamanlarının gerektirdiği bir imtihana uğrayacaklardır.

Beş: Benim, onun, ashab-ı kiramın, kıyamete kadar gelecek herhangi bir müminin imtihanı, ekseninde ne döndürüyorsa onun üzerindedir.

Çocuğuna tapınır gibi, çocuk gibi değil tapınır gibi bağlanan, fitne olarak içinden çıkmayacağı kaosa takılıyor demektir. Eşini ilahlaştıranın, ondan bir dakika ayrılmaya tahammül edemeyenin, Filistin’e imtihan görmeye gitmesi gerekmez. İmtihanın içinde o zaten. İşin garibi de fark etmediği bir imtihanla iç içe yaşıyor. Her mümin, imtihanını ekseninde durduğu veya onun ekseninde dolaşan şeylerde aramalıdır.

Ashab-ı kiramın kırbaçlanmasını imtihan çeşitlerinin teki zannedenler yanılıyorlar. “Yahu ne çekti Bilal-i Habeşi radiyallahu anh, ne çekti be!” O zaman sadece Bilal’ler çekti. Gerisi de imtihansız cennete gitti. Öyle mi diyeceğiz? Bu nedenle kardeşlerim, gözümüzün açılması, dünyanın nasıl döndüğünü anlamak için dünya neresidir, bunu bilmemiz gerekiyor bizim. Rabbimiz bizi nerelerde sınyacak bunu bilmemiz gerekiyor.

Tevbe suresinin 24. ayetinde hem ashab-ı kirama, hem bize Allah Teâlâ ipucu vermektedir. Fitne açısından yani kulun imtihan olması, Rabbinin huzuruna imtihanı kaybetmiş biri olarak gitmesi yahut imtihan kazanan bir mümin olarak gitmesi açısından bakıldığında bu ayet, böyle bir sohbet dinlenip geçirtilmek için değil, her şeyden önce arkadaşlarıyla yurtta kalan öğrenci “bir gün oturum yapıp şu ayeti bir bakalım arkadaşlar” demeli. İki; evlenen birisi, evlilikten önce hani görüşme yapıyor ya, “Kaç çocuğumuz olacak, işte çalışacak mısın, çalışmayacak mısın?” böyle çok ciddi yatırım yapıyor ya, bir de bu ayeti eşler önüne koyup nasıl bir düzen kuracağız diye düşünmeli.

Şirket kuran arkadaşlar, Hıristiyan’la ve Yahudi ile kuruyorsa bu ayete gerek yok. Üç Müslüman bir araya gelip şirket kuruyorsa, şirket tüzüğünün kenarına “Tevbe suresinin 24. ayetine göre” diye de bir paragraf açmaları, bir bent koymaları gerekiyor. Bugün bu ayeti biz Bilal’in yüzünden anlayamıyoruz. “Bunca lanet başımıza nereden yağıyor? Filanca şer güç niye hep başımıza bela oluyor?” diyoruz. Tevbe suresinin 24. ayeti:

فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ

Allah tehdit etmişti zaten, “siz oturup bekleyin azabımı” demişti.

Tevbe suresinin 24. ayeti, bugün bizim dünya odakları ekseninde takılıp kalma yerine kendi ciğerlerimizdeki solunum sistemimizi test etmemiz gereken bir ayettir. Çok temiz bir ormanda bir bahar günü ciğerleri çürümüş birisi hangi havayı soluyabilir ki? Oksijen çadırına da girse onun soluyacak ciğeri yok! Ormanda da öyle, şehirde de öyle. Mümin Rabbinin kitabını hayat rehberi, çalışma kılavuzu olarak gördüğü zaman başka bir Müslümanlık yaşar, müminlik yaşar. “Bilal-i Habeşî kırbaçlandı. Ah ne çektiler, vah ne çektiler! Elhamdülillah, Allah bugünümüzü aratmasın” diyen de başka bir hayat yaşar.

Şimdi bu ayet-i celileyi kendi kendimize taahhüt edelim. Bu ayeti evimizde, medresemizde, hafızlar, hafız olmayanlar, bayanlar, erkekler; hepimiz Allah Teâlâ'nın özel emri, çalışma kılavuzumuz gibi birkaç kere inceleyelim. Bunun için Arapça bilmek, hafız olmak, müfessir olmak gerekmiyor.

قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِينُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

“De ki” sözü Kur’an-ı Kerim’de Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz’e söyleniyor şüphesiz. “De ki ey Peygamber!” demek bu. “Eğer babalarınız” “çocuklarınız” “İXWÂNÜKÜM” “kardeşleriniz” “Azwâjükm” “eşleriniz” “Eşirretükm” “kabileniz, akrabalarınız” “Amwâlü qatrafütümühâ” “kazandığınız paralarınız” “Ticâretü tæşşawnü kسادهâ” “kıt gitmesinden, bozulmasından korktuğunuz ticaretiniz” “Masaikün tæرضawnühâ” “evleriniz; beğendiğiniz evleriniz...” Sekiz şey. Sayalım: Babalar, çocuklar, kardeşler, eşler, kabile yani akrabalar, kazanılan mallar, ticaret ve ev; konut.

Bu sekiz şey test edildiğinde “sizin için Allah’tan, Peygamberi’nden ve Allah yolunda cihat etmekten daha sempatikse eğer” “siz oturun bekleyin.” “Ta ki Allah’ın sizin hakkınızdaki kararı gelsin.” “Allah fasıklara yol göstermez.” Herhangi bir mantık zorlamasına gerek yok. Tevbe suresi Kur’an-ı Kerim’in son inen surelerindedir. Mekke’nin fethinden sonra gelmiş. Dolayısıyla sanki bugün gibi taptaze duruyor ve neshedildi, anlamı şudur diye söylenecek hiçbir şey yok; çok net.

Dün Mekke fethedildikten sonra Müslüman olanlar, bugün mümin olarak yaşayanlar, yarın iman davasına sahip olduğunu söyleyenler elbette sabah namazından mesuller, zekâtta mesuller, setr-i avretten mesuller. Elbette hacca gidecekler, elbette “Kur’an kitabımız” diyecekler. Ama bu ayet “namaz kılmazsanız, oruç tutmazsanız, iman etmezseniz” demiyor. “Babalarınız ve analarınız...” diye sayıyor sekiz madde. Allah, Peygamber ve cihat; üç kavram. Bu üç kavramla bu sekiz kavram karşılaştığında sizin tercihiniz nereden yana oluyor? Eğer Allah, Peygamber ve cihat kelimeleri birinci tercih nedeni olmuyor da diğer sekiz kavram veya onlardan biri tercih nedeni oluyorsa “siz oturup bekleyeceksiniz.” Neyi? Allah’ın sizin hakkınızdaki vereceği kararı. Çünkü fasıklarsınız.

Namaz, oruç, zekât, hac, tespih, Kur’an, kurban kesmek; zaten bunlar konuşmaya gerek olmayan, herkesin gördüğü şeyler. Ama Allah namaz kılıp kılmamakla, cumaya gidip gitmemek, ramazanda oruç tutup tutmamakla değil imanın hücrelerinin test edilmesiyle imtihan ediyormuş kullarını. Demek ki bu sekiz madde bütün müminlerin kıyamete kadar fitnessidir. Baba, -babaya anne

de dâhil tabii- evlat, kardeşler, eşler, ticaret ve konut sorunu. Bunlar Rabbimizin imanımızı test ettiği, fasıklık çizgisi üzerinden gidilip gidilmediğini imtihan ettiği test konuları.

Kardeşlerim,

Eğer bu Tevbe suresinin 24. ayetini bu mantıkla müminler kürsülerden dinlemiyorsa bundan elli sene sonra bile “Adam hem hacca gitti hem de hâlâ banka kartını atmıyor. Hacı adama bak, yalan söylüyor” Sözü duycaklardır. Niye? Hacca gidip gitmemeyi zaten Allah test etmiyor ki. **وَأَمْوَالٌ** **اَقْتَرَفْتُمُوهَا** “Kazandığınız paralar” diye bir test maddesi vardı. Bu sekiz madde, kim olduğumuzu gösteriyor. Bunun için camide beraber namaz kıldığımız hâlde yer yer öbür müminin kuyusunu kazacak iş yapanlar “ya ne oluyor?” diye kovuşturulduklarında bu ayetteki aşiret kelimesine takılı kalıyorlar. Namaz kılıyor ama kabilesinden fedakârlık yapamıyor. İrkini çiğneyemiyor. Yöresel menfaatlere takılıp kalıyor. Sadece onun vilayetinin futbol takımından değil diye mümin kardeşiyle ticaret yapmıyor. Renk sevgisinde bile “Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem filan rengi severdi” diyecek yerde “Bizim yörenin takımının rengidir bunlar” diyebiliyor. Bu gâvurluk değil şüphesiz. Ama ince ayar üzerinden bir test bu. Mümin kalitesine, müminin heyecanına ters şeyler bunlar.

İmtihan dünyasındayız ve imtihan biz olacağız. Herkes imtihan olacak. Bilal’in kırbaçlandığına takılıp kalma, Şib’a vadisinde üç sene Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ve ashab-ı kiram aç kaldılar, takılıp kalma. Takılıp kalman gereken bu sekiz maddedir. Eşin yüzünden cehennemlik olur musun? Maazallah olabilir. Malın, çocukların, ana-baban, ev-konut sorunu. Faizi nerdeyse baldan tatlı hâle getirmek için kullandığı tuzak şeytanın; konut.

İşte, Tevbe suresinin 24. ayetinde, Filistin’deki Müslüman’ın işkencesini küfrün tek işkencesi zannedip kalmanın ne kadar yanlış olduğunu gösteren incelik. Kaldı ki Filistin’deki müminin de konut sorunu var. O da kabilesini aşır öbür Filistinli’yle anlaşıyor. Çünkü herkes için imtihan var. Ama herkes ‘cihat’ deyince Bilal’in işkencesini, Mus’ab’ın şehadetini, Hamza’nın şehadetini görüyor, radiyallahu anhum. Hâlbuki ayet analar, babalar, çocuklar, eşler, aşiret, mal, ticaret, konut; bunların hepsini ‘Allah, Peygamber ve cihat’ kelimesinin karşı tarafına oturmuştu. Bunlar suç değil. Bir insanın annesinin babasının olması haram değil herhâlde, nasıl olacak zaten? Bir insanın malının olması haram değil, günah değil, cehennemlik olma nedeni değil ama fitne. Fitne bunlar. Yani bunlar üzerinden Allah seni görmek isteyecek.

Bunun için “âlim bir adam ama filan günahı işliyor” olabilir mi? Olur tabii, niye olmasın? Neden? Çünkü ilim kurtuluşun simgesi değil ki. Onun da çocukları var. Daha emekli olmadan tayini çıkar diye risk alıp çocuklarının filan şekilde olmasında itirazı olmayan bir baba olarak yaşıyor. Çocuk geleceği korkusu sekiz maddeden biridir. Çocuk fitne oldu işte. Yüzlerce, binlerce alternatif örnek çıkarabiliriz bundan ama bizim gayemiz dertlerin tadadı değildir. Gayemiz ders çıkarmaktır. Şu dünyanın dönüşünün, üzerinde döndüğü yörüngenin bize nasıl yansıdığını, bizim için ne anlama geldiğini tespit etmektir.

Enfâl suresinin 28. ayetinde Allah en can alıcı noktadan; evlattan ve maldan bir fitne riski taşıdığımızı, buna dikkat etmemiz gerektiğini tembih buyurmuştu. Tevbe suresinin 24. ayetinde bu kalem açıldı biraz daha. Sekiz maddeye çıktı. O sekiz maddeden belki de sekiz yüz ayrıntı daha çıkabilir.

Fâtır suresi 5. ayetinde Rabbimiz bu anne, baba, aşiret diye saydığımız şeylerin hepsini bir kavram içinde topluyor: Dünya hayatı.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ

“Ey insanlar!”

إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ

“Allah’ın sözü gerçektir.”

فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا

“Sakın dünya hayatı sizi aldatmasın.”

وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ

“Allah’a karşı hiçbir tuzağa sakın düşmeyin.”

Önce madde madde saydı şeyleri; evlat, çocuk, eş, aşiret... Burada hepsini bir paketin içine koydu Allah. Dünya hayatı, dedi. “Sakın dünya hayatına aldanmayın. Allah’a karşı sizi kimse aldatmasın. Çünkü Allah’ın sözü haktır.” Buradan hangi sonuca geldik? Fâtır suresinin 5. ayetinden hangi sonuca geldik? Dünyanın kendisi zaten bir tuzaktır. Çünkü Allah Teâlâ “Dünya hayatı sizi aldatmasın” buyuruyor. Dünyanın kendisi bir tuzaktır, hiledir.

Burada çok açık bir şekilde her zaman tekit ettiğim gibi, Arapça bilmeye gerek yok. Bu ifadeden, “Dünya sizi aldatmasın” sözünden dünyanın aldatma imkânı olduğu ortaya çıkıyor. Demek ki Rabbimiz dünyayı, aldatacak bir şekilde yaratmış. Niye peki aldatacak bir şekilde yaratmış? E imtihan edecek! Kim aldanarak geldi, kim aldanmadan geldi, bunu görecektir Allah. Bu yüzden de hem dünyayı böyle yarattı hem de aldanmadan yaşayacak kabiliyette verdi Allah, idrak verdi. Dünyaya tenezzül etmeyen dostlarının örneğini gösterdi bize. Sağ ayaklarıyla değil sol ayaklarıyla adeta dünyayı tekmeleyen insanlar oldu. Ali bin ebi Talib radiyallahu anhin sözünü sık sık tekrar ediyoruz, ne diyor dünyaya hitap ederken: “Ey dünya! Seni üç talakla boşadım, uzak dur benden!”

İmam Müslim’in 2742. hadis-i şerifi arkadaşlar, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz’in bütün ümmetine hiçbir zaman unutmayacakları çok önemli bir nasihatini ihtiva ediyor. Mümin insan namaz kılmayı, oruç tutmayı, abdest almayı, Kur’an okumayı Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden öğrendiği gibi dünyanın ne olduğunu ve dünya tuzağına takılmamanın nasıl mümkün olacağını da Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden öğrenecek.

Bu hadis-i şerifi bugün burada dinleyeceğiz. Korkarım kıyamet günü pek çok Müslüman bu hadisi şurada burada Peygamber aleyhisselamdan duyduğu hâlde içeriğini hayat sistemi gibi göremediği için perişan bir vaziyette Rabbinin huzuruna çıkacak. Ama bu hadis de belge olarak onun karşısına konacak: Müslim’in 2742. hadis-i şerifi.

Ne buyuruyor sallallahu aleyhi ve sellem: “Dünya tatlıdır, yeşildir. Allah dünyayı sizin önünüze koyacak. Ve ne yaptığınıza bakacak. Dünyaya dikkat edin, kadınlara dikkat edin.” Dünyaya dikkat edin, kadınlara dikkat edin. Neden? Çünkü evin sorumlusu erkektir. Kadın helâk olursa sen hem kendin için

hem senin himayende helâk olan bir kadın için hesap vereceksin. Erkeksen çift sorumlusun, kadınsan kendinden sorumlusun.

Bu hadis-i şerif çok net bir şekilde Peygamber aleyhissalatü vesselam Efendimiz'i karşımıza çıkarıyor. Ne buyuruyor? Dünya tatlıdır, yeşildir. İnsan için caziptir dünya. Cazip olan dünya kâfirlerin hakkı olduğundan zaten Müslüman'dan uzak diye bizden ayrı olmayacak ki. "Bunu Allah sizin önünüze koyacak" buyuruyor. Size emanet edecek dünyayı. Sonra da "dünya varken elinizde ne yaptığınıza bakacak Allah." Yokken cihat, züht edebiyatı yapmak kolay. Okulda talebe iken, medresede okurken cihattan, edebiyattan, infaktan kolay konuşulur. Dünya bir koltukla senin olduğu zaman, cebindeki para senin olduğu zaman, imzan çuvala para yaptığı zaman seni görecektir Allah esas. Şimdi konuş bakalım.

Bunun için mümin insan dünyayı her an karşısına gelecek bir fitne olarak görür. Avucunun içine alacak ama ona secde etmeyecek. Dünyayı dizinin dibine, ayaklarının altına kapandıracak. Malıysa mal, siyasî güçse siyasî güç, şöhretse şöhret. Bilinmez bir adamkenki tavrın, şöhret olduğun zamanki tavrına göre neden farklı? Soracak Allah.

Burada geldiğimiz nokta nedir? Biz Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'in ümmetiyiz. İmtihan için burada varız. Peygamber aleyhissalam Efendimiz ve ashâbı imtihan oldular. Ashâbı bir çeşit kazandı veya Rabblarının huzurunda hesabını verecekleri yanlışlar yaptı. Biz bizim zamanımızın imtihanları, bizim zamanımızın soruları ile karşı karşıyayız. Biz bizim fitnemizle karşı karşıyayız. Bizim fitnemiz bugün belki internettir, medyadır, şöhrettir, paradır, forstur... Adını bilemiyorum, herkes için değişir. Ama bunları Allah azze ve celle farklı farklı veya renkli renkli üsluplarla anlatıyor. Kur'an-ı Kerim'de yaklaşık olarak yirmi beş ayette -böyle seri bir şekilde sayayım dedim, yirmi beş ayette- Allah Teâlâ "Dikkat edin. Dünyaya dikkat edin" diye ikaz ediyor.

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

"Dünya hayatının dekorlarıdır bunlar, mal ve çocuklar." buyuruyor. Eşler birbirlerinin fitnessidirler buyuruyor.

Kardeşler,

Yani mesele şu: Allah Teâlâ "Gidin Kâbe'min dibinde tavaf edip gelirsiniz" diye göndermedi bizi. Allah Teâlâ'nın yüzde kaç kulu Kâbe'yi görüp gidecek ki ahirete? Yakın yıllara kadar İslam nüfusunun binde biri bile Kâbe'yi görmeden gidiyordu ahirete. Binde bir bile hac ve umre yapan insan yoktu neredeyse. Mesele Kâbe'yi görüp orada Allah Teâlâ'nın beytinin etrafında tavaf etme meselesi değil ki, mesele kul olup Rabbine gitme meselesidir. Bu kulluk herkes için farklıdır. Bu nedir? Sen bu dünyada hangi eksende bulunuyorsun, hangi nimetlerle berabersin? Seni Allah öyle imtihan edecek demektir. Bu imtihana hepimiz hazır olmak zorundayız.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashâbına salat ve selam olsun.